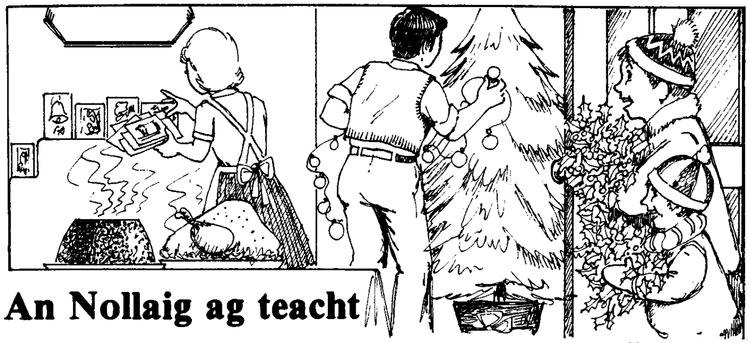

An Nollaig ag teacht

Seachtain roimh an Nollaig fuair na páistí laethanta saoire ón scoil. Rinne Mamaí an teach a ghlanadh agus a **mhaisiú.** Chuidigh Nóra léi na **maisiúcháin** a chur suas. D'iarr Mamaí ar Liam agus Tomás dul amach ag lorg **cuilinn** le **caora dearga.** I ndeireadh na dála fuair siad an **cuileann** istigh i sean-reilig. Níor inis siad an rud sin do Mhamaí in aon chor. Chuir Daidí an **Crann Nollag** sa seomra suite. Chuir sé **soilse daite** air agus chuir Nóra balúin agus tinsil air. Bhí Liam ag iarraidh réalta a chur ar bharr an chrainn.
Baineadh dá chothrom é agus thit sé isteach sa chrann. Leagadh an crann agus briseadh cuid de na **bolgáin leictreacha. Briseadh ar fhoighne** Dhaidí agus chuir sé an ruaig ar Liam.
Chuir siad an **mainséar** sa seomra suite freisin agus bhí dealbha den leanbh Íosa, den Mhaighdean Mhuire agus de Naomh Iósaf istigh ann. Chaith Mamaí lá iomlán ag déanamh **cácaí Nollag** agus **mearóga Nollag.**
Ba mhór an chabhair a thug Nóra di le linn na hoibre. Thug fear an phoist a lán cártaí Nollag dóibh agus chuir Nóra ar an matal iad. Chaith an chlann lá amháin ag déanamh **siopadóireacht na Nollag** sa chathair. Bhí fuinneoga na siopaí go léir **maisithe.** Leath na súile ar na páistí nuair a chonaic siad na bréagáin go léir. **Bhí fuadar** faoi na daoine go léir ag imeacht ó shiopa go siopa. Cheannaigh Daidí turcaí ag an **margadh.** Bhain na páistí an-taitneamh as na **ceoltóirí** a bhí **ag seinm** ar thaobh na sráide.

Beannachtaí na Nollag:
Nollaig faoi shéan is faoi mhaise duit (daoibh).
Nollaig shona duit (daoibh).
Freagra
Gurab amhlaidh duit (daoibh).

Seanfhocal:

Bia agus deoch um Nollaig agus éadach nua um Cháisc.

A. Foclóir

na maisiúcháin, decorations
cuileann, holly
dealbha, statues
mearóg, pudding
leath na súile air, the eyes nearly popped out of his head
fuadar, hurry, haste

B. Scríobh amach an freagra ceart:

1. Cén fáth a ndeachaigh Liam agus Tomás amach?
   — chun airgead a bhailiú.
   — ag lorg cuilinn le caora dearga.
   — ag bailiú cnónna agus úll.
2. Cad a rinne Daidí leis an gcrann Nollag?
   — Ghearr sé é.
   — Chuir sé sa pháirc é.
   — Chuir sé sa seomra suite é.
3. Cad a tharla nuair a leagadh an crann?
   — Briseadh cuid de na bolgáin leictreacha.
   — Thit sé anuas ar Liam.
   — Bhris sé an fhuinneog.
4. Cá raibh na ceoltóirí ag seinm?
   — ar chúl an tí.
   — i lár na páirce.
   — ar thaobh na sráide.

C. Líon isteach na bearnaí:

1. Rinne Mamaí an teach a ghlanadh agus a -.
2. Fuair siad an cuileann istigh i - -.
3. Bhí Liam ag iarraidh - a chur ar bharr an -.
4. Chaith Mamaí lá amháin ag déanamh - - agus - -.
5. Bhain na páistí an-taitneamh as na - .

D. Freagair na ceisteanna seo a leanas:

1. Conas a chuidigh Nóra le Mamaí roimh an Nollaig?
2. Cad a chuir Nóra ar an gcrann Nollag?
3. Conas a thit Liam isteach sa chrann?
4. Cén fáth a raibh fearg ar Dhaidí?
5. Cár chuir siad an mainséar?
6. Cén fáth ar leath na súile ar na páistí?
7. Cén fáth a raibh fuadar faoi na daoine?
8. Cad a cheannaigh Daidí ag an margadh?

Gramadach 11

1. "Bhí na ceoltóirí ag seinm **ar thaobh na sráide**".
   i lár (an pháirc), in aice (an fhuinneog),
   ar chúl (an scoil), ar imeall (an reilig),
   os cionn (an oifig).
2. Baineadh **dá** chothrom **é.**
   (mise, tusa, ise, sinne, sibhse, iadsan.)